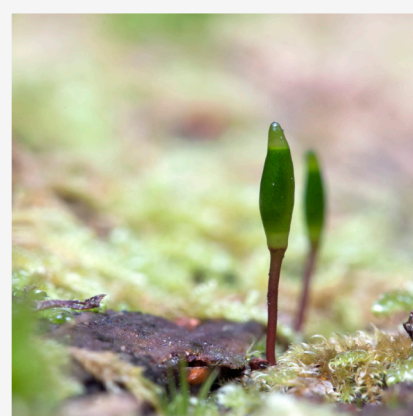
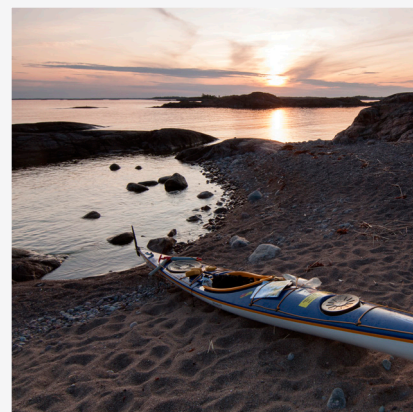

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Hedensö

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på

”kartverket skyddad natur”. I kartverket söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Bevarandeplan för Natura 2000-området **SE0220247 Hedensö**

Kommun: Eskilstuna

Områdets totala areal: 15 ha

Markägarförhållanden: Privat.

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2015-12-15.

Regeringsbeslut, historik: SPA: nej, pSCI: 1998-12-01, SCI: 2005-01-01
SAC: 2011-03-01, M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

9070 – Trädklädda betesmarker, areal 14 ha.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Hedensö är de prioriterade bevarandevärdena bestånden med gamla ekar och de arter som är knutna till dessa.

Motivering: Ekshagen på Hedensö är ett resultat av månghundraårig traditionell skötsel, som inneburit att ekarna fått stå kvar i ett mer eller mindre öppet landskap. Att bevara gamla ekar är idag en viktig insats i vården av landskapet och i vården av för växt- och djurlivet mycket viktiga naturmiljöer.

Prioriterade åtgärder: Kontinuerlig röjning av sly, buskar och yngre träd runt gamla ekar och successionsekar så att dessa garanteras en långsiktig överlevnad.

Beskrivning av området

Hagmark intill Hedensö gård med ett stort antal grova ekar. Området grän-
sar i norr mot de delar av Näshultasjön som kallas Kalvsjön och Brofjärden.
Hagmarken utgörs av omväxlande låga, till en del storblockiga, morän-
klädda urbergshöjder och flacka före detta slättermarker. På de flesta höj-
derna går berget i dagen. Trädskiktet består i huvudsak av ek i varierande
grovlek. Unga plantor (delvis planterade) förekommer i hagen. Många ekar
är grova, ihåliga och rika på mulm. En mycket grov ek, delvis död, har för-
setts med stödjande järnband för att inte klyvas, men har nu brutits söder i
en storm.

Förutsättningarna för en mycket stor artrikedom knuten till ekarna är myck-
et god. Ekspik, brun nållav, oxtungsvamp och svavelticka är några bely-
sande exempel. I betesmarken växer även ett antal tämligen välvuxna lindar
och enstaka aplar. Buskskiktet domineras av ung hassel men även nypon,
try, en och krusbär förekommer. I ett fuktigt centralt beläget område har ett
antal klibbalar tillåtits växa till sig. Kärlväxtfloran är kvävepåverkad och
trivial. Tuvvtåtel, hundäxing, brännässla, hundkex dominerar över stora ytor.
Hävdgynnade hagmarksarter som gökärt, blåklocka, gråfibbla, nattviol,
ärenpris, smultron, ängsvädd och blodrot förekommer, dock tämligen spar-
samt. I de fuktiga stråken kan man hitta älggräs, veketåg, revsmörblomma
och grenrör.

Genom hagen i väster slingrar sig en mindre väg som slutar i nordväst där
det ligger en mindre stuga. I västra hage finns även ett dike som leder vatten
från vägen västerut genom hagen.

Vad kan påverka negativt

- Bebyggelse eller annan exploatering som innebär att hela eller delar
av hagen måste tas ur drift.
- Minskat eller upphört bete som kan medföra igenväxning av äldre
träd, gläntor och öppna ytor.
- Avverkning av värdefulla träd och buskar.
- Nydikning eller andra åtgärder som kan förändra hydrologin.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstift-
ning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på
ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd
krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med
eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7
kap 28 a § miljöbalken).

Skydd

Området har miljöstöd

Skötsel

Kontinuerlig röjning av sly, buskar och yngre träd runt gamla ekar och successionsekar så att dessa garanteras en långsiktig överlevnad. Plantering av ekar för att trygga tillväxten av ek i området. Bete om möjligt, om området betas minskar arbetsinstasen för röjning av sly och buskar.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter

9020 – Nordlig ädellövskog

Areal: 2,0 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Ny Areal: 0,0 ha. Ny areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut.

Areal nordlig ädellövskog (9020) kommer att ändras till trädklädd betesmark, undertyp ekhage, (9070) vid nästa revideringsuppdrag.

9070 – Trädklädda betesmarker.

Areal: 12,0 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Ny Areal: 14,0 ha. Ny areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning: Trädklädd betesmark intill Hedensö gård med mycket höga naturvärden. I hagmarken finns rikligt med grova och gamla ekar varav en del hyser hotade lavararter som ekspik. Det finns också några riktigt gamla ekar vilka är ihåliga med rikligt med mulm. De utgör en fin miljö för ett antal hotade vedlevande insekter. Hagmarken med dess arter gynnas av fortsatt skötsel och bete.

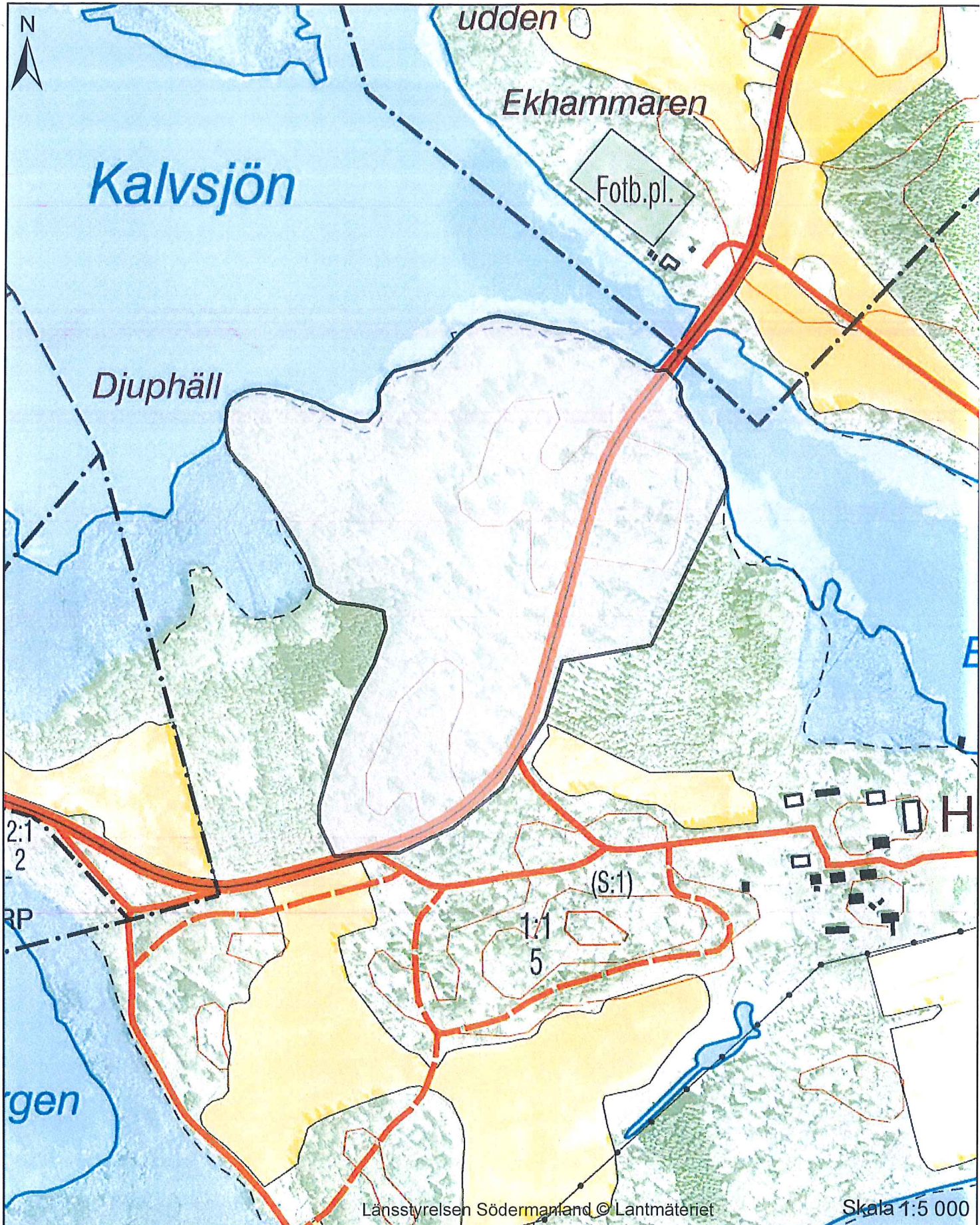
Bevarandemål: Områdets trädklädda betesmark ska ha en mosaikartad struktur och ha en riklig förekomst av gamla hävdpräglade träd. Igenväxningsvegetationen förekommer endast sparsamt. Ekarnas lavflora ska vara artrik och hysa typiska arter knutna till ek som exempelvis ekspik. Områdets trädklädda betesmark ska vara minst 14,0 ha.

Bevarandetillstånd: Gynnsamt

Dokumentation

Art- och naturtypsvisa vägledning. *Natur 2000. Naturvårdsverkets hemsida, 2015.*

Skogsstyrelsen. 1997. *Nyckelbiotopsinventeringen.*

Länsstyrelsen Södermanland © Lantmäteriet

Skala 1:5 000

 Gräns för Natura 2000-område

0 62,5 125 250 Meter

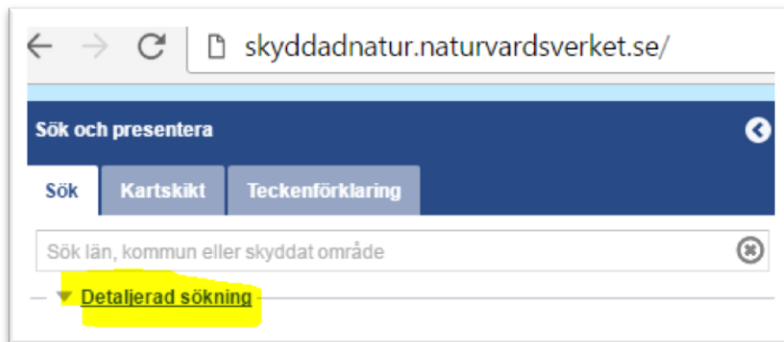

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

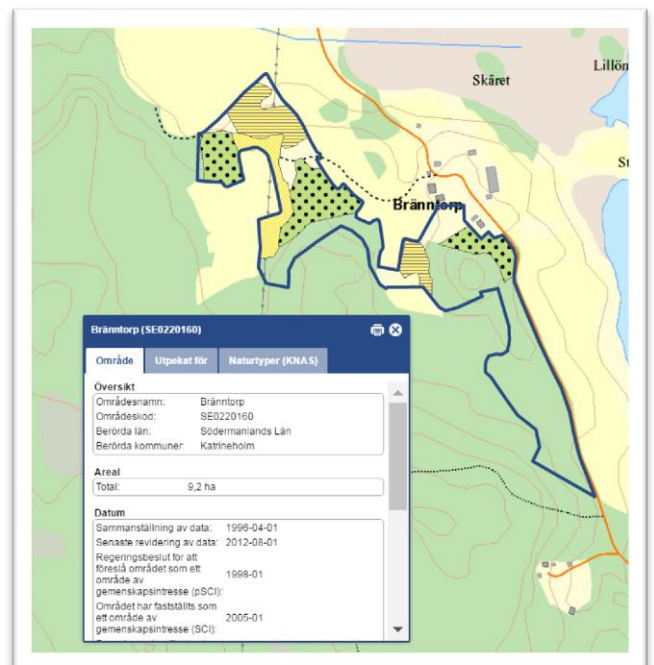
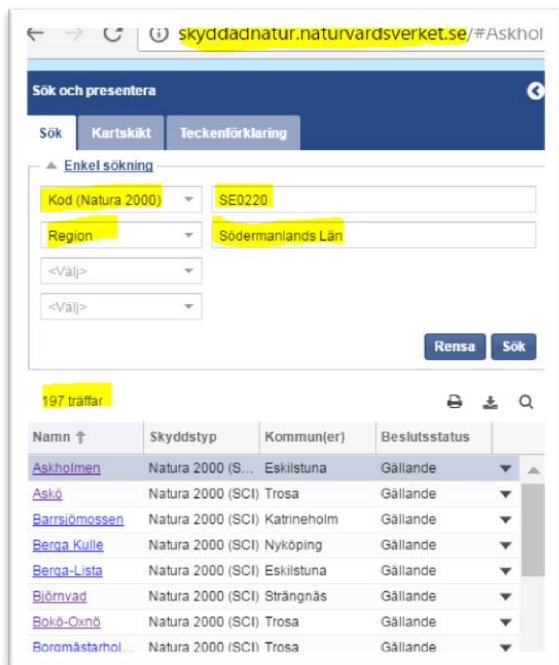
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

Välj *Region* och sök fram *Södermanlands län*

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

